

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. d)
Logică, argumentare și comunicare

Test 16

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Fundamentul demonstrației se referă la:
  - a. regulile de corectitudine prin care formulăm teza de demonstrat
  - b. tipul de raționament prin care ajungem de la premise la concluzie
  - c. ansamblul de premise din care derivăm teza de demonstrat
  - d. propoziția la care ajungem în cadrul demonstrației
2. Raționamentul *Unele decizii sunt morale, deci unele decizii nu sunt imorale* este un exemplu de:
  - a. silogism
  - b. inducție
  - c. conversiune
  - d. obversiune
3. Un raport logic de ordonare se stabilește între termenii:
  - a. savarină - amandină
  - b. zăpadă - omăt
  - c. floare - floare de colț
  - d. drept - nedrept
4. Subiectul logic al propoziției *Nicio persoană mincinoasă nu este curajoasă* este:
  - a. *nicio persoană*
  - b. *nicio persoană mincinoasă*
  - c. *curajoasă*
  - d. *persoană mincinoasă*
5. **Nu** se află printre componentele unei operații de clasificare:
  - a. criteriul sau fundamentul clasificării
  - b. teza
  - c. clasele
  - d. elementele clasificării
6. Din punct de vedere intensional, termenul *pasăre migratoare* este:
  - a. abstract, absolut, pozitiv, compus
  - b. relativ, concret, pozitiv, compus
  - c. absolut, concret, pozitiv, compus
  - d. concret, relativ, negativ, simplu
7. Un profesor raționează astfel: *Din totalul de 25 de lucrări, 7 corectate până acum au avut note cuprinse între 8 și 10; prin urmare, probabil toate lucrările vor avea note cuprinse între 8 și 10.* Raționamentul profesorului este:
  - a. o inducție incompletă
  - b. o inducție completă
  - c. o conversiune
  - d. o obversiune

8. Alegeți caracteristica ce **nu** corespunde inducției complete:
- clasa de obiecte trebuie să fie finită
  - fiecare element al clasei poate fi examinat individual
  - concluzia are un caracter amplificator
  - concluzia are un caracter sigur/cert
9. Dacă termenului *păcat original* i se elimină proprietatea *original*, atunci:
- intensiunea scade, extensiunea scade
  - intensiunea crește, extensiunea scade
  - intensiunea scade, extensiunea crește
  - extensiunea crește, intensiunea crește
10. Eroarea de argumentare făcută cu intenție se numește:
- paralogism
  - silogism
  - sofism
  - orfism

20 de puncte

B. Fie termenii A, B, C, D și E, astfel încât A și B se află în raport de încrucișare, C este specie a intersecției dintre A și B, iar D este specie a termenului B, fiind în raport de încrucișare cu A, dar de opoziție cu C. Termenul E se află în raport de opoziție cu termenul B, fiind specie a termenului A.

- Reprezentați, prin metoda diagramei Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei cinci termeni. **2 puncte**
- Stabiliți, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, E, care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera **A**, iar propozițiile false cu litera **F**):
  - Unii C nu sunt A.
  - Toți B sunt D.
  - Niciun C nu este D.
  - Unii A sunt B.
  - Toți D sunt B.
  - Unii A sunt C.
  - Toți A sunt E.
  - Niciun C nu este E.

8 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

- Toate cetaceele sunt animale acvatice.*
- Unii români nu sunt supraponderali.*
- Nicio caracatiță nu este animal vertebrat.*
- Unii filosofi sunt scriitori talentați.*

- A.** Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, contrara propoziției 1, subcontrara propoziției 2, subalterna propoziției 3 și contradictoria propoziției 4. **8 puncte**
- B.** Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 1 și 4, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **8 puncte**
- C.** Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, conversa obversei contradictoriei propoziției 4, respectiv, obversa subalternei propoziției 3. **6 puncte**
- D.** Doi elevi, X și Y, opinează astfel:
X: *Dacă unii artiști plastici nu sunt pictori, atunci unii pictori nu sunt artiști plastici.*
Y: *Dacă toți adulții sunt responsabili, atunci niciun adult nu este iresponsabil.*
Pornind de la această situație:
- scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi; **4 puncte**
  - precizați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentelor formalizate; **2 puncte**

- c. explicați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentului elevului X. **2 puncte**

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

A. Fie următoarele două moduri silogistice: iai-1, eio-3.

1. Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență. **8 puncte**

2. Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ați ajuns. **6 puncte**

B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un silogism valid, prin care să justificați propoziția *“Toți oamenii orgolioși sunt încăpățânați”*. **6 puncte**

C. Fie următorul silogism: *Unii elevi din clasa a IX-a sunt timizi. Prin urmare, întrucât nicio persoană care are încredere în sine nu este timidă, unii elevi din clasa a IX-a nu au încredere în ei înșiși.*

Pornind de la silogismul dat, stabiliți care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera **A**, iar propozițiile false cu litera **F**):

1. Termenul mediu este distribuit în ambele premise.

2. Subiectul logic al concluziei este reprezentat de termenul *persoană care are încredere în sine*.

3. Concluzia silogismului este o propoziție universală negativă.

4. Termenul major este distribuit atât în concluzie, cât și în premisă.

4 puncte

D. Fie următoarea definiție:

Informaticianul este un specialist care lucrează într-o instituție publică.

a. Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**

b. Precizați o altă regulă de corectitudine a definirii, diferită de regula identificată la punctul 1. și construiți o definiție care să o încalce, având ca definit termenul „informatician”. **4 puncte**